

Jungtinių Amerikos Valstybių Lietuvių Bendruomenė, Kolorado Apylinkė
The Colorado Chapter of the Lithuanian-American Community of U.S.A., Inc.

Žyngys

Pavasaris 36-ji metai nr. 2

2006

Winter vol. 36 no. 2

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ – LIETUVIAIS NORIME IR BŪTI!

Žyngys is the official award-winning newsletter of the Lithuanian-American Community, (LAC), Colorado Chapter and is published quarterly. Žyngys is mailed to current LAC members.

Žyngys Staff

Editor
Rimas Bulota sbulota@earthlink.net

Graphic Designer
Val Kalėda vkaleda@comcast.net

Denver LAC Officers

President
Arvidas Jarašius (303) 439-2089
arv_jarasius@agilent.com

Vice President–Membership
Rytis Prekeris (720) 870-9119
rytis.prekeris@uchsc.edu

Vice President–Cultural Affairs
Romas Zableckas (970) 310-3170
viedras@netzero.net

Treasurer
Juozas Kalėda (303) 238-1794
kaleda@comcast.net

Secretary
Rimas Bulota (303) 770-6687
sbulota@earthlink.net

Regional/Political Representative
Cecelia Lankutis (303) 277-9344
lijakuciai@hotmail.com

Webmaster
Ron Baltzer (970) 377-1040
ron@thebaltzers.com

Annual LAC Dues:

Family: \$20.00; Single, Retired Family, Retired Single or Student: \$12.50
Paid membership includes: Discounts to functions, information on LAC activities and translation services. Please make checks for dues payable to the Lithuanian American Community and mail to:

LAC treasurer:
Juozas Kalėda,
2200 Garland St.
Lakewood, CO 80215

All other LAC mail:

Lithuanian American Community
Colorado Chapter
4189 W. 97th Ct.
Westminster, CO 80030

WEBSITE
www.coloradolithuanians.org

Pirmininko žodis

*L*abas. Tikiuos, kad esate patenkinti ir dalyvaujate šių metų parengimuose. Mes atostogausime vasarą, tačiau bus parengimai kas mėnesį rudieniop. Gegužės mėn. bus rinkimai į JAV Lietuvių Bendruomenės kongresą. Prašome balsuoti. Yra daugiau detalių šiame Žyngyje.

Letter from the President

*H*ello. I hope you're enjoying and participating in this year's events. We're taking somewhat of a break for the summer, but will have monthly events, again, in the fall. Elections are being held in May for the Congress of the US Lithuanian American Community. Please participate. There are details in this Žyngys.

Lietuvos nepriklausomybė mano akimis

Įžanga

Kai Bendruomenės valdyba paprašė manęs paruošti kalbą šiai dienai, aš buvau gana nustebęs. Juk nuo šios scenos aš į jus kreipdavaisi tik su linksma, (kartais ir šmaikščia) daina. O Lietuvos nepriklausomybės tema man yra labai rimtas dalykas. Kurį laiką net buvau suabejojęs, ar aš esu tinkamas žmogus šiai kalbai...

Apie 1918-tų metų Lietuvos nepriklausomybę aš per daug negaliu komentuoti, nes manęs tuo laikotarpiu net nebuvo mintyse – mano tėvui buvo tik 10 metų, o mama buvo dar visai negimusi. O kai aš augau, Lietuvos nepriklausomybės tema viešai kalbėti nebuvo galima, o kartais net ir nesaugu. Lietuvos nepriklausomybė vyresniems buvo uždraustas vaisius, o jaunesniems – balti puslapiai vadovėliuose. Sovietinės mokyklos 1918-ųjų metų Lietuvos nepriklausomybę buvo visiškai sumenkinę: jai buvo skirti vos keli sakiniai iš (ir taip jau plonos) Lietuvos istorijos knygos, kai tuo tarpu Sovietų Sąjungos Komunistų Partijos knyga kuprinėje tampyti tikrai nebuvo lengva... Taigi, gerbiamieji, jūs paprašėte pasidalinti jausmais apie Lietuvos nepriklausomybę žmogaus, kuriam žodis NEPRIKLAUSOMYBĖ buvo uždraustas ištarti beveik visą jo gyvenimą Lietuvoje...

Apie Lietuvos nepriklausomybę su Antanu Smetona priešakyje aš galiu jūsų, čia sėdinčių salėje, paklausti. Jūs

Lithuania's Independence From My Point of View

Introduction

When the Colorado LAC board of directors asked me to prepare a speech for this occasion, I was rather surprised. After all, I normally only entertain audiences from this stage with a merry (sometimes lively) tune. This theme of Lithuanian independence is a very serious subject for me. For a while, I even doubted that I was the right person to give such a speech.

I can't comment much on Lithuania's 1918 independence because back then I wasn't on anyone's mind – my father was all of ten and my mother hadn't even been born yet. Growing up, we weren't even allowed to mention Lithuania's independence publicly; in fact, at times it was unsafe to do so. To our elders, Lithuania's independence was forbidden fruit while to us younger types – blank textbook pages. The 1918 independence was severely downplayed in Soviet schools to only a few sentences in (already thin to begin with) Lithuanian history books while at the same time lugging a Soviet Union Communist Party manual in one's backpack was no easy task. So you see, honored guests, you asked for feelings about Lithuanian independence from someone who was banned from even mentioning the very word INDEPENDENCE during his entire period in Lithuania.

I can ask those of you in attendance today about the

Nukelta į 3 psl

Continued on page 3

Rajono Naujienos

—Cecelia Lankutis, lijakuciai@hotmail.com

JAV Lietuvių Bendruomenės rinkimai bus gegužės mėnesį. Popierinė balsavimo kortelė yra gaunama pagrindinėje JAV LB elektroninėje svetainėje. Ten taip pat yra kandidatų sąrašas.

Daugiau apie tai yra jau išsiųsta elektroniniu paštu. Naujienos bus siunčiamos tuo pačiu būdu.

Colorado Lietuvių Bendruomenė turėjo savo pirmąją metinę parodą Denverio Universiteto Tautų Festivalyje balandžio 15 d. DIDELIS ačiū Arvidui, Ryčiui bei Kristai Matulionytei už jų pagalbą būdelėje ir Carolyn Veerstag ir Elenai Sluder už jų skanius lašiniuočius. Mes jau nutarėme kurias idėjas galima patobulinti sekantiems metams. Jų tarpe gali būti muzika, šokiai, dainavimas, DVD rodymai švenčių, kuriose mes dalyvaujame ir, žinoma, platesnis pasirinkimas skanaus lietuviško maisto. Norėtume pamatyti daugiau iš jūsų kitamet!

Mes taip pat norėtume sužinoti ar žmonės domėtusi suruošti kitą parodą panašiam parengime kaip Tautų Festivalyje. Jauni Ambasadoriai (Young Ambassadors), turintieji ryšį su Tarptautinio Auklėjimo Institutu (Institute of International Education), planuoja konferenciją „non-profit“ reikalams rugsėjo mėnesį, kurioje bus pramogos (valgis, muzika, šokiai). Apie tai plačiau pranešiu kai gausiu daugiau informacijos.

Kaip visada, yra malonios ir nemalonios naujienos. Prašau jūsų prisiminti ir melstis už mano Motiną, Aldoną Sleiniaite-Lankutiene, kuri mirė kovo 2 d. Rapid City, SD. Giriu savo vyresnį brolių, Dave, ir jo žmoną Paulą už jų pasišventimą prižiūrint Mamą per jos paskutinius metus. Mūsų paguoda, kad ji dabar ramybėje ir vėl sujungta su mūsų Tėte ir jos tėvais. Taip pat giriu savo dukrą Kellie, kuri pabaigs Golden High School ateinantį mėnesį. Nors ji užaugo tik su mama, ji vis dėl to baigė savo mokslą ir yra apsupta draugų ir šeimos, kurie ją myli. Jeigu yra kokie sveikinimai ar linkėjimai lietuvių kalba naujai abiturientei, malonėkite perduoti man!

Cecelia Lankutis
Program Assistant
Colorado Cattlemen's Ag Land Trust
8833 Ralston Road
Arvada, CO 80002
303/431-6422
Fax: 303/421-1316
clankutis@ccalt.org

Regional News

—Cecelia Lankutis, lijakuciai@hotmail.com

The LAC elections will be held in May. A paper ballot is available online at the main Lithuanian American Community Website. A list of candidates is available here as well. More detailed information has been sent via email. Any updates will be sent in the same fashion.

The Colorado LAC had its first annual exhibit at University of Denver's Festival of Nations on April 15. MANY thanks to Arv, Rytis and Krista Matulionis for their help at the booth, and Carolyn Versteeg and Elena Sluder for their scrumptious bacon buns. We have already noted what ideas we can expand on for next year. This can include, but not be limited to: music, dancing, singing, DVD presentations of the festivals we attend, and, of course, a wider variety of all that delectable Lithuanian food. We would love to have more of you next year!

We would also like to know if people would like to have another exhibit at a similar function like the Festival of Nations. Young Ambassadors, an affiliate of the Institute of International Education, is planning a non-profit issues conference in September, which will also feature fun stuff, like food, music and dancing. I'll make those details available as I get them.

As always, there is good news and bad news. I ask for your thoughts and prayers for my mother, Aldona Sleiniaite Lankutiene, who passed away March 2, in Rapid City, South Dakota. I commend my big brother, Dave and his wife, Paula for their devotion in taking care of Mom in her final years. We can take comfort that she is at peace and reunited with our Dad and her parents. I also commend my daughter, Kellie, as she graduates from Golden High School next month. Despite all the challenges of growing up in a single-parent household, she has completed her education and is surrounded by friends and family who love her. If there are any sayings or words of wisdom in Lithuanian for a new graduate, please pass them on to me!

Cecelia Lankutis
Program Assistant
Colorado Cattlemen's Ag Land Trust
8833 Ralston Road
Arvada, CO 80002
303/431-6422
Fax: 303/421-1316
clankutis@ccalt.org

NEPRIKLAUSOMYBĖ MANO AKIMIS *atkelta nuo 1 pusl.*

daug daugiau ir įdomiau apie tai galėtumėt papasakoti. Aš geriau pasidalinsiu jausmais apie Lietuvos nepriklausomybę, kuri buvo paskelbta, kai aš jau gyvenau JAV.

Ką man reiškia 1990-tų metų kovo 11-toji?

Lietuvos Aukščiausioji Taryba priima suvereniteto deklaraciją

Prisimenu kaip šiandien, kai visa šeima nepraleisdavom nė vieno Aukščiausios Tarybos Prezidiumo (ne Seimo) posėdžio, kuriuos transliuodavo per televiziją. Jeigu negalėdavom žiūrėti televizijos, tai radiją buvo visada prieinama. O po to, ilgai diskutuodavom ir komentavom Prezidiumo narių pasisakymus. Jau tada buvo aišku, kurie yra "baltieji", o kurie - "raudonieji". Kiek iš jūsų klausote Amerikos valdžios posėdžių važiuodami mašina? Geriausiai atveju, dar kai kurie iš mūsų išklausome Amerikos prezidento kalbos – ir viskas. Bet aš suprantu – aš irgi esu lygiai tiek pat kaltas... O

Lietuvoje tuo metu buvo kuriama istorija! Aš niekada nesitikėjau gyventi istorinio momento laikotarpiu. Galvojau, kad kaip ir aš, taip ir mano vaikai ryšės raudonus kaklaraiščius, žygiuos paraduose su raudonais plakatais garsiai šaukdami "Valio!" Taigi, kai per televiziją išgirdome, jog reiškiamas noras atsiskirti nuo Sovietų Sąjungos, apsiverčiau ir aš, ir mano žmona Eglė ir dukra Urtė. Nors, tiesa pasakius, Urtė verkė tikriausiai dėl kitos priežasties – gal jos palutės buvo šlapios... Juk jai buvo tik metukai... Stipriai suspaudžiau savo dukrą glėbyje ir sausinau savo ašaras į jos dar mamos pienu kvepiančius drabužėlius. Susijaudinimo laipsnis buvo neapsakomai didelis. Kas dabar?

Argi tikrai Lietuva taps nepriklausoma? Ar ir vėl Lietuva gintaro spalva sužibės Europos žemėlapyje?

Neslėpsiu, kad be teigiamo jausmų pakilimo, minčių neapleido ir kažkokia nežinomybės baimė. Žinojome kad Sovietinė kariuomenė buvo apsiginklavusi ligi dantų ir kad nustumti Lietuva į Baltijos jūrą būtų jiems vieni niekai.

Blokados

Pasitikėdama savo jėgomis Maskva nutarė Lietuvą pagąsdinti blokadomis. Matai, "užsuksime dujų kranelius, neduosime benzino ir lietuviai tuoj pat apsigalvos." Negi pamiršo Maskva, kad Lietuvių neišgąsdino nei Igarka, nei Tomskas, nei Vorkuta! O čia dabar savoje žemėje... Ko bijoti?! Neapsakomas jausmas, lyg pilnas lietaus debesys, tada pakibo virš Lietuvos. Sąjūdis mus drąsino, "raudonieji" – gąsdino. Kadangi aš tuo metu gyvenau Kaune, o Kaunas, kaip dauguma iš jūsų žino, sovietiniais metais išliko pačiu lietuviškiausiu miestu (Ar ne taip, kauniečiai?), tai mane supo daugiau padrąsinančios jėgos. Tuo metu mano ir uošvė, daktarė Roma, buvo aktyvi Sąjūdžio dalyvė, o ir visi mus supantys šeimos draugai buvo prijauciantys Sąjūdžio judėjimui.

Mano protestas

Kaip aš protestavau? Aš stengiausi atsikratyti visų sovietinių šašų, kuriuos užsiauginau per visą savo gyvenimą: nuėjęs į Komjaunimo komitetą atsisakiau šios organizacijos narystės, palikdamas ant jų stalo savo komjaunuolio bilietą. Šie, aišku, manęs maldavo, kad to nedaryčiau, nes nebuvo susipažinę su procedūra, ką reikia daryti, kai komjaunuolis atsisako narystės. Kad taip prieš keliolika metų, tai būtų viskas aišku, bet dabar į Sibirą gyvuliniai vagonai jau nevažiavo...

Po to, pagriebiau sovietinės armijos bilietą ir nuvažiavau į karinį komisariatą. Žadėjau padaryti tą patį, kaip ir su komjaunimo bilietu, bet prie durų sustojau... Tikriausiai pabijojau, kad mano ekscentriški veiksmai gali pakenkti išvažiavimui į Ameriką. Daug saugiau jaučiausi būryje bendraminčių, todėl drąsiai dalyvavau įvairiuose protesto mitinguose ir pirmą kartą išmokau visus nepriklausomos Lietuvos himno žodžius: „Lietuva, tėvyne mūsų, tu didvyrių žemė...“. Buvau tada tvirtai nusprendęs, kad jeigu reiks, imsiu šautuvą ir ginsiu Lietuvą, nes aš jau buvau užsikrėtęs nepagydoma laisvės troškimo "liga". O Kalašnikovo automatą tikriausiai dar būčiau sugebėjęs surinkti per 45 sekundes užmerktomis akimis, nes iš kariuomenės buvau grįžęs tik prieš ketvirtą metų.

Sovietiniai tankai Vilniuje

Iš artimųjų užsikrėčiau ne vien laisvės troškimo "liga", bet ir noru pamatyti

Nukelta į 4 psl

MY POINT OF VIEW *continued from page 1*

Antanas Smetona regime. You could talk about that much more in depth and more interestingly than I could. Instead, I will focus on my feelings about Lithuania's independence that was proclaimed when I was already living in the U. S.

What does March 11, 1990 mean to me?

Lithuania's Senior Council Accepts Declaration of Sovereignty

I remember vividly how we would never miss a single televised Senior Council Presidium (not Seimas) meeting. If we couldn't watch it on television, the radio was always an alternative. Afterwards, we would discuss at great length and comment on statements made by presidium members. Even then, it was obvious as to who was "white" and who was "red." How many of you ever listen to congressional meetings while driving your car? At best, most of us listen to the President - and that's it. But I understand – I am just as guilty.

Meanwhile, history was in the making in Lithuania! I never thought I would live during any historic event. I thought that my children, as I did, would don red neckerchiefs and march in parades carrying red banners and shout, "Hooray!" out loud. Now then, when we heard on television that a desire to break away from the Soviet Union was being expressed, I cried along with my wife, Eglė and our daughter, Urtė. Although, truth be told, Urtė was probably crying for a different reason - maybe her diaper was wet... after all, she was only a year old. I held my daughter tightly in my arms and dried my tears on her clothes that had a fragrance of her mother's milk. The degree of emotion was unimaginably high. What now? Will Lithuania really become independent? Will Lithuania once again appear in amber color on maps of Europe?

I won't hide the fact that with no definitive vibes, a fear of the unknown wouldn't leave my mind. We knew that the Soviet army was armed to the gills and that pushing Lithuania into the Baltic Sea would be a piece of cake.

Blockades

Being confident in its use of force, Moscow decided to scare Lithuania with a series of blockades. It was, "We'll turn off their gas and won't give them gasoline, then they'll change their minds right away." Did Moscow forget that neither Igarka or Tomsk or Vorkuta didn't scare any Lithuanians? And now on our home turf... What was there to be afraid of? An indescribable feeling, like a billowing rain cloud, hung over Lithuania. Sąjūdis encouraged us while "the reds" scared us. Since I was living in Kaunas at the time, and since Kaunas, as most of you know, remained the most Lithuanian of all cities during the entire period of Soviet occupation (isn't that right, "kauniečiai"?), I was surrounded by a strong spirit of encouragement. At that time, my mother-in-law, Dr. Roma, was an active Sąjūdis participant, and our circle of family friends sympathized with the Sąjūdis movement.

My Protest

How did I protest? I made an effort to get rid of all the Soviet scabs I had accumulated throughout my life: having gone to the Komsomol committee headquarters, I renounced my membership and left my membership card with them. Needless to say, they begged me not to do so because no one was familiar with any procedure on how to deal with someone who renounces their Komsomol membership. A few years before, it would have been pretty obvious, but nowadays cattle cars were no longer making trips to Siberia.

Afterwards, I grabbed my Soviet Army card and went to the military commissary. I had intended to do the same thing I'd done with my Komsomol membership card, but stopped at the door. Perhaps I feared that my eccentric behavior would hinder my departure to America. I felt much safer among fellow thinkers and therefore boldly participated in various protest gatherings and for the first time learned all the lyrics of independent Lithuania's national anthem: "Lithuania, our homeland, you are a land of heroes..." I firmly resolved that, if needed, I would grab a gun and defend Lithuania because by then I'd been overcome with an incurable, feverish thirst for freedom. And chances are I could have loaded a Kalashnikov automatic machine gun in 45 seconds with my eyes closed because I'd only been back from the army for four years.

Continued on page 4 ♦ 3

NEPRIKLAUSOMYBĖ MANO AKIMIS *atkelta nuo 1 psl.*

Ameriką. Atsiradus progai ši norą ir patenkinau. Kolorado valstijoje atsiradau būtent tuo metu, kai Vilniuje sovietiniai tankai traiskė civilius lietuvius. Prisipažinsiu atvirai: galvojau, kad Lietuva bus sumaišyta su žemėmis. Ypač, kai per Amerikos sensacijų ieškančią televiziją rodydavo tik gana žiaurūs vaizdus, o šeimai prisiskambinti negalėdavau, nes keletą savičių telefoninė linija su Lietuva buvo atjungta. Nežinojau, ką ir begalvoti...

Svečio viza, kurią gavau peržengęs Amerikos slenkstį, jau ėjo į pabaigą, tad aš, nieko nelaukdamas, paprašiau politinio prieglobsčio. Mano viduje jausmai nešiojantys Lietuvos nepriklausomybę visiškai susimaišė: neseniai atrodo buvau didelis nepriklausomos Lietuvos patriotas, o dabar – pabėgėlis... Ir iš kur? Iš tos pačios Lietuvos, kurią žadėjau ginti ginklu?

Bėgo savaitės... Lietuva Amerikos televizijoje pasirodydavo vis rečiau ir rečiau. Tik staiga girdžiu – Lietuva paskelbia nepriklausomybę.

Nepriklausomybės pripažinimas

Taigi, 1990.03.11 22val. 44 min. absoliučia balsų dauguma (124 už, 6 susilaikė) Lietuvos Aukščiausioji Taryba paskelbė nepriklausomos valstybės atkūrimo aktą. Mūsų visų lūkesčiai išsipildė. Sovietinė kariuomenė pamažu pradėjo palikti Lietuvą. Deja, ne vien kariuomenė... Nuo 1989 metų iš Lietuvos išvažiavo apie pusę milijono lietuvių. Į šią statistiką įeina ir nemaža dalis mūsų bendruomenės narių. Į šią statistiką įeinu ir aš.

Kaltės jausmas, kad palikau nepriklausomą Lietuvą, su metais vis mažėjo ir mažėjo. Juo labiau, kad, taip vadinamos, trečiosios bangos lietuvių skaičius išaugo ne tik Čikagoje. Prieš šešiolika metų mūsų Denveryje buvo vos penki ar šeši, o dabar - jau keli šimtai!

Bet grįžkim prie 1990-ųjų metų. Lietuva pasiskelbia nepriklausoma valstybe. Tačiau pasaulis nepuola iš karto pripažinti Lietuvos valstybės. Bijoję? Žinoma. Bijoję suerzinti „raudonąjį lokį“, bijoję, nes visi vertino daug-maž nusistovėjusį stabilumą pasaulyje. Tad nepasijutau tokiu dideliu bailiu ir aš, kai pamačiau, kad ir JAV delsia su Lietuvos nepriklausomybės pripažinimu. Tokia didelė ir galinga šalis ir ta nedrįso pripažinti Lietuvos nepriklausomybės tuoj pat po paskelbimo! Žinau, kad Amerikos lietuviai dėjo daug pastangų, kad Lietuva būtų įteisinta suverenia valstybe, tačiau staigių pasikeitimų jokia valdžia nemėgsta, įskaitant ir Ameriką. Tad kad ir kaip Amerikos lietuviai besistengė, Lietuva Amerikos mokyklų žemėlapiuose vis tik jau buvo nudažyta raudona spalva...

O kas labiausiai mane žeidžia, kad raudona Lietuva mokyklų gaubliuose taip ir išliko raudonuoti iki šių dienų. Ir tai yra faktas – aš pats dirbu Greeley-Evans mokyklų tinkle ir kasdien su nusivylimu praeinu mokyklų bibliotekose pro gaublius su dideliu raudonu plėmu, kuris yra uždengęs ir mano mažytę Lietuvą... Į klausimą „iš kur yra tavo akcentas“ dabar šmaikščiai atsakau: „pasakyti galiu, bet negaliu parodyti, nes mano šalies nėra jūsų žemėlapiuose“.

Lietuviškas pasas, valiuta.

Bėgo metai... Atsirado internetas. Apie įvykius Lietuvoje sužinodavome net anksčiau, negu patys Lietuvos gyventojai, mat kai mes Amerikoje skaitydavome Lietuvos laikraščius internete, lietuviai dar miegodavo... Atstumas tarp Lietuvos ir likusio pasaulio vis mažėjo ir mažėjo. Lietuvos piliečiams buvo išdalinti lietuviški pasai, kuriuos jau visas pasaulis pripažino. O aš likau piliečiu be šalies iš kurios išvykau. Panašiai, kaip filme „Terminalas.“ Su raudonu pasu, kuriame parašyta „CCCP“ jau niekur neišvyksi. Apie istorija, kaip įsigijau lietuvišką pasą, galima būtų kalbėti daug, bet čia yra per daug ilga istorija, O be to, ne kiekvienas ją ir suprass...

Naujai atvažiuavę lietuviai atveždavo parodyti kitos naujienos – lietuviškos valiutos. Kiekvienas daiktas įrodantis, kad Lietuva tikrai nepriklausoma vis labiau man kuteno jausmus nuvažiuoti į Lietuvą ir savo akimis pasižiūrėti, kaip atrodo nepriklausoma Lietuva.

Pirmas apsilankymas nepriklausomoje Lietuvoje

[Lietuva po 7 metų nebuvimo, nutariau nuvažiuoti 1996 metais. Ir vėlgi – nebuvau labai drąsus. Girdėjau gandy, kad KGB dar vis egzistuoja, tad

Nukelta į 7 psl

MY POINT OF VIEW *continued from page 1*

Soviet Tanks in Vilnius

Not only did I catch the “thirst for freedom” bug from my close friends, but also the desire to see America. When the opportunity arose, my wish was granted. I found myself in Colorado at the same time Soviet tanks in Vilnius were crushing Lithuanian civilians. I’ll openly admit that I thought Lithuania would be ground into the dirt – especially when sensation-seeking American telecasts would only show graphic scenes and I couldn’t get through to my family during the few weeks that telephone lines to Lithuania were disconnected. I didn’t know what to think.

My tourist visa, acquired upon arriving in America, was about to expire, so without further delay, I sought political asylum. My innermost feelings for Lithuanian independence were all crossed up: not so long ago, it seemed I was such a patriot for Lithuanian independence, and now I was a refugee.. And from where? From that same Lithuania, which I’d promised to defend armed?

Weeks passed. Lithuania appeared less and less frequently on American television. Then suddenly I hear – Lithuania declares its independence.

Recognition of Independence

And so, on March 11, 1990 at 10:22 PM, Lithuania’s Senior Council by a near-unanimous vote (124 in favor, 6 abstained) proclaimed the restoration of independence. Our expectations came true. The Soviet army slowly left Lithuania. Unfortunately, not just the army left. Since 1989, half a million Lithuanians have left Lithuania. Included in that statistic are a number of members of our community. I am also included in that statistic.

That feeling of guilt of having left independent Lithuania, diminished over the years - even more so when the number of third generation Lithuanians grew not only in Chicago. 16 years ago in Denver, there were maybe five or six, and now – several hundred!

But let’s return to 1990. Lithuania declares itself an independent nation. However, the rest of the world wasn’t beating a path to recognize Lithuania as such. Were they afraid? Of course. They were afraid to stir the “red bear”. They were afraid because everyone more or less appreciated global stability. Consequently I didn’t feel like such a coward when the U. S. put off recognition of Lithuania. Such a large and powerful nation didn’t have the courage to recognize Lithuania’s independence immediately after its declaration! I know that American Lithuanians put in great efforts for Lithuania to gain sovereign status; however, no government likes sudden changes, including the U. S. government. And so, in spite of the efforts of Lithuanian Americans, Lithuania remained drawn in red on American school maps.

What hurts me the most is that Lithuania is still depicted in red on school globes. That’s a fact – I work in the Greeley-Evans school system and every day I pass by school libraries greatly disappointed that their globes have a red covering over my tiny Lithuania. When asked, “Where is your accent from?” I answer wittily, “I can tell you, but I can’t show you because my homeland is not on your maps.”

Lithuanian Passport, Currency

Time passed. The internet appeared. We were finding out about events in Lithuania before people over there were. While those of us in the U. S. were reading about events on the internet, people in Lithuania were still sleeping. The distance between Lithuania and the rest of the world grew smaller and smaller. Lithuanian citizens were issued Lithuanian passports which were recognized throughout the world. And I had become a citizen without the country I had left. It was very similar to the film, “The Terminal”. You couldn’t go anywhere with a red passport marked, “C.C.C.P.” anymore. I could talk at great length as to how I obtained a Lithuanian passport, but it’s a long story. Besides, not everyone will understand.

Newly arrived Lithuanians also brought along other news – Lithuanian currency. Every item that proved Lithuania was truly independent further stirred feelings about visiting Lithuania and seeing with my own eyes how an independent Lithuania looked.

First Visit to Independent Lithuania

After a seven-year absence, I decided to visit Lithuania in 1996. And once again
Continued on page 7

Past Events

Praėjusieji Įvykiai

Genealogijos Susirinkimas

Tuzinas protėvių tyrinėtojų susirinko Jarašių namuose balandžio 2 d. dalintis atradimais bei idėjomis. Visiems buvo smagu ir nutarta toliau susitikti po keletą kartų per metus. Jeigu norėtumet prisidėti prie elektroninio pasikalbėjimo, pasiųskite žinutę į arv.jarasius@avagotech.com.

Genealogy Meeting

A dozen ancestor researchers met at the Jarašius house on April 2 to share discoveries and ideas. They had a great time and will continue to meet a few times a year. If you'd like to join the email conversations send a note to arv.jarasius@avagotech.com.

Upcoming Events

Ateinantys Įvykiai

Motinos Dienos Kugelio Vakarienė

Gegužės 7 d. mūsų bendruomenės motinos bus pagerbiamos kugelio vakariene bei specialiu pasirodymu mūsų lietuvių chorų. Šis rengimas įvyks Eagles Hall (1151 S Galena St, Aurora) prasidedant 4 val. p. p. Įėjimas 10 dol. suaugusiems, o motinoms, žinoma, laisvas. Skambinkite Arvidui Jarašiui rezervacijoms 303-439-2089 arba siųskite žinutę į arv.jarasius@avagotech.com.

Dainų Šventė

Kaip jau buvo minėta anksčiau, Aštuntoji Dainų Šventė įvyks Čikagoje sekmadienį liepos 2 d. Bilietų kainos yra jau nustatytos: suaugusiems 32 dol. (pirmame aukšte) ir 22 dol. (balkone); vaikams 22 dol./12dol. Daugiau apie tai galima pasiskaityti šventės elektroninėje svetainėje <http://dainusvente.org>.

Bendruomenės Gegužinė

Sekmadienį, rugpjūčio 6 d. 1 val. p. p. įprastoje vietoje, DeKovend Park, 6301 S. University Blvd., Centennial mieste, C pastogėje (greta sportavimo salės). Įėjimas 2 dol. suaugusiems. Prašome atsivežti savo gėrimus ir maistą. Šiais metais nebus parduodama vyno ar alaus. Nepamirškite atsivežti vasaros atostogų nuotraukų bei išpūdžių kad galėtumet su visais pasidalinti. Žaidimai ir muzika bus parūpinti. Stiklainiai yra draudžiami parke. Skambinkite Arvidui Jarašiui jeigu turite klausimų. Iki pasimatymo tinklinio aikštėje.

Mother's Day Kugelis Dinner

On May 7th the mothers of our community will be honored with a kugelis dinner along with a special performance by our Lithuanian choir. This event will be held at the Eagles Hall (1151 S Galena St, Aurora) starting at 4 PM. Admission will be \$10 for adults with, of course, free admission for mothers. Please call in your reservations to Arv Jarašius at 303-439-2089 or arv.jarasius@avagotech.com

Folk Song Festival

As has been previously mentioned, the Eighth Folk Song Festival will take place in Chicago on Sunday, July 2. Ticket prices have been posted: adults, \$32.00 (first level) and \$ 22.00 (balcony); children \$22.00/\$12.00. Additional information is available at the festival website <http://dainusvente.org>.

Community Picnic

Sunday, August 6th at 1:00 PM at our usual location, DeKovend Park, 6301 S. University Blvd. in Centennial - Shelter C (the one by the rec center). Cost is \$2.00 for adults. Please bring your own refreshments and food. We won't have the group wine and beer this year. Don't forget to bring your summer vacation photos and stories to share with everyone. Games and music will be provided. Glass containers are not allowed in the park. Call Arv Jarašius with any questions. See you on the volleyball court.

Community Events

Bendruomenės įvykiai

JAV Lietuvių Bendruomenės rinkimai

Kas trejus metus yra išrenkamas JAV Lietuvių Bendruomenės nacionalinis kongresas. 2006 metai yra rinkimo metai ir balsavimai bus gegužės mėnesį. Šis 60 narių kongresas susirenka kartą į metus sustatyti biudžetą bei parengimus tautinei bendruomenei. Atstovų skaičius iš kiekvieno rajono pareina nuo balsuojančių skaičiaus kiekviename rajone. Denveris priklauso Kryžkelės Rajone kartu su Omaha, Kansas City ir Houston. Mūsų rajonas turi tris atstovus. Rinkimų balsavimo kortelės bus siunčiamos paštu kartu su informacija apie kandidatus. Balsavimo kortelės taip bus gaunamos Motinos Dienos kugelio vakarienės metu. Malonėkite balsuoti šiais metais kad mūsų rajonas išlaikytų savo tris atstovus.

Community of the USA elections.

The national congress of the US Lithuanian American Community is elected every three years. 2006 is an election year and the voting will be held in May. This 60 member congress meets once a year to set the budget and activities for the national community. The number of representatives from each region is determined by the number of people voting in each region. Denver belongs to the Crossroad Region along with Omaha, Kansas City and Houston. Our region has three members. Election ballots will be sent by email, along with information on the candidates. Election ballots will also be available at the Mother's Day Kugelis Dinner. Please vote this year so that our region can maintain its three representatives.

Community Bulletin Board

Bendruomenės Skelbimų Lentelė

Kernagio Koncertas

Jeigu užgarantuotume pakankamai žiūrovų, tai š.m. spalio mėnesį galėtume susilaukti Vytauto Kernagio koncerto Denveryje. Bilieto kaina būtų 25 dol. Koncertas tikriausiai įvyktų Eagles Hall, Auroroje. Prašome atsiųsti žinutę adresu arv.jarasius@avagotech.com arba romukas@comcast.net jeigu jūs ateitumet į šį koncertą. Koncertas įvyks tik surinkus pakankamą žiūrovų skaičių.

Kernagis Concert

If there is sufficient interest, Vytautas Kernagis could perform a concert this October in Denver. Admission would be \$25. The concert would probably be at the Eagles Hall in Aurora. Please send an email to arv.jarasius@avagotech.com or romukas@comcast.net if you would be interested in attending. The concert will take place only if there is enough interest.

Amžinąjį Atilsį

Nuoširdžiai užjaučiame Cecelia Lankutis ir jos šeimą netekus Mamos, Aldonos Sleiniatės-Lankutienės, kovo 2 d Rapid City, SD.

In Memoriam

Our sincere condolences go out to Cecelia Lankutis and her family on the death of her mother, Aldona Sleiniatė-Lankutienė on March 2 in Rapid City, SD.

Kęstutis Sidabras mirė Fort Collins mieste. Užuojautą reiškiamo jo žmonai, Helgai.

Kęstutis Sidabras passed away in Ft Collins. Our condolences to his wife, Helga.

Gimimai

Sveikiname Vidą (Urbonaitę) ir Kurt Rossner, kurie susilaukė dvynukų, Kurt ir Grace.

Births

Congratulations to Vida (Urbonaite) and Kurt Rossner on the birth of their twins, Kurt and Grace.

Sveikiname Alan ir Iloną Didžbalius, susilaukus dukrelės Izabelės.

Congratulations to Alan and Ilona Didžbalis on the birth of their daughter, Izabelė.

2006 Kalendorius

Gegužės 7	Motinos Dienos Kugelio Vakarienė
Liepos 2	Dainų Šventė Čikagoje
Rugpjūčio 6	Gegužinė
Rugsėjo mėn	Lietuviškas Alaus/Derliaus šventė
Rugsėjo mėn	Los Angeles Lietuvių Dienos
Spalio mėn	Krupniko Pamoka
Lapkričio mėn	Virimo Pamoka
Gruodžio mėn	Kalėdinis Balius

2006 Calendar

May 7	Mother's Day Kugelis Dinner
July 2	Song Festival in Chicago
Aug 6	Picnic
September	Lithuanian Beer Fest/Harvest Fest
September	LA Lithuanian days
October	Krupnikas Lesson
November	Cooking Lesson
December	Christmas Social

NEPRIKLAUSOMYBĖ MANO AKIMIS *atkelta nuo 1 pusl.*

su mano politinio pabėgėlio statusu, grįžti į šalį iš kurios pabėgau, nesijaučiau drąsiai. Bet smalsumas, artimųjų ir draugų ilgesys nugalėjo visą baimę. Lietuvos sieną kirtau su lietuvišku pasu, kuriame nebuvo išvykimo iš Lietuvos antspaudo. Bet oro uoste manęs niekas nesulaikė ir su kiekvienu žingsniu aš vis drąsiau žengiau nepriklausomos Lietuvos gatvėmis, ieškodamas pasikeitimų, apie kuriuos skaičiau internete.

Vos kelias dienas pabuvus nepriklausomoje Lietuvoje, mane ir vėl užvaldė jausmų mišinys. Juk laikraščiuose skaičiau, kad ekonomika auga sparčiai, o didelių permainų, taip ir nemačiau... Sutikau daug žmonių, kurie tvirtai buvo įsitikinę, kad "prie rusų buvo geriau..." Kaip gi taip? Tai kam žmonės puolė po tankų vikšrais, kam atkišo beginkles krūtines į automatų vamzdžius, jeigu "prie rusų – geriau"? O kuo dabar blogiau? Pradėjo atsirasti žmonės parodė, kad moka užsiimti verslu. Jie, aišku, greitai praturtėjo. O kitiems, ypač pensininkams, pragyventi pasidarė labai sunku. Visuomenės susiskaldymas yra neišvengiamas laisvos rinkos padarinys. Bet aš jau čia nuklydau į ekonomiką. Grįžtam prie nepriklausomybės.

Ko niekada nebuvau matęs? Nebuvau matęs laisvai plevėsuojančios trispalvės Gedimino bokšte. Nebuvau laikęs lietuviškų litų savo rankose. Spaliukai, pionieriai ir komjaunuoliai jau buvo visai dingę. Prapuolė ir rusų kareiviai iš Lietuvos gatvių. Parduotuvėse buvo galima nusipirkti įvairiausių maisto produktų - ne tik kiaulės galvų ir kanopų, prie kurių aš nuo vaikystės buvau pripratęs. Na ir aišku, technologija nestovėjo vietoje: nors ir ne visur, bet daug kur jau galėjau naudoti kredito korteles, kas antras praeivis turėjo mobilų telefoną. Ir dar daug kitų permainų, kurių jau net neatsimenu.

Taip kad jau net ir prieš 10 metų nepriklausoma Lietuva buvo pilna pasikeitimų.

Lietuva Europos sąjungoje

Pasisvečiavęs pora savaitių, grįžau atgal į Ameriką. Vėl bėgo metai... Pripažinkime, jie bėga daug greičiau, negu norėtusi... Per tą laikotarpį 1991 m. Lietuvos Respublika tapo Jungtinių Tautų Organizacijos nare, o 1994 m. Europos Sąjungos Parlamentinėje asamblėjoje Lietuvai suteiktas sąjunginės narės statusas. Visi pasijutome daug saugiau ir ramiau. Juolab, kad ir Sovietų Sąjunga per tą laiką visiškai sutrupėjo. Lietuviai Europoje save pradėjo garsinti ne vien kaip stipriai išgerti mėgstantys turistai, bet ir kaip lygiateisiai rinkos nariai. Taip kad Lietuva, nors ir mažytė, bet vis dažniau yra linkniuojama Europoje iš teigiamos pusės. Na, amerikiečius daugiau domina lietuviai-sensacijos, kaip kad 2003 metais stipriausio žmogaus titulą iškovojęs Vidas Blekaitis, arba mūsų krepšininkai, vieną iš kurių – Liną Kleizą – beje, turime ir mes čia, Denverio Nuggets komandoje. Nors turime pakankamai kuo pasididžiuoti ir be sportininkų, tačiau amerikietiškos kultūros ir tradicijų toks mažas Baltijos gintarėlis – Lietuva – juk nepakeis. Nedaug kam iš savo amerikiečių draugų įsiūlau paragauti cepelinų arba lietuviško alaus. O lietuviškas alus juk irgi skina laurus pasaulio aludarių tarpe! Juk pripažinkite, kad yra smagu, matyti lietuvišką vėliavą su kiekvieno mūsų sportininko pasirodymu žiemos olimpiadoje ar kituose sportiniuose renginiuose.

Kaip Lietuvos nepriklausomybė pakeitė mūsų bendruomenę...

Taigi, Lietuvos nepriklausomybė atnešė pasikeitimų ne tik į pačią Lietuvą, bet ir į daugumą lietuvių bendruomenių čia, Amerikoje. Faktas, kad į Lietuvą galima nuvažiuoti be jokių persekiojimų, kaip kad buvo sovietiniais metais, paskatino daugelį Amerikoje gimusių lietuvių aplankyti savo tėvų ar protėvių žemę. Taip kad atstumas iki Lietuvos „sumažėjo“ iš karto. O ir trečiosios bangos lietuviai labiau noriai išsiunčia savo vaikus pas senelius į Lietuvą, negu į Dainavą Mičigane. Lietuvių Kolorado valstijoje atsirado pakankamai daug, jog jie susibūrė į nedideles grupes pilnai patenkindami savo poreikius palaikyti lietuvišką kalbą ir tradicijas. Gyvenimas nestovi vietoje. Viskas keičiasi.

Noriu visus dar kartą pasveikinti su Lietuvos nepriklausomybe ir palinkėti visiems nepamiršti mūsų draugų, tėvų, protėvių kovų kurios tikrai nebuvo betikslės. Tegyvuoja Laisva Lietuva!

–Romualdas Zableckas

MY POINT OF VIEW *continued from page 1*

–I wasn't very courageous. I'd heard rumors that the KGB still existed, so with my status as a political refugee, I was apprehensive about returning to the country from which I had fled. But my curiosity, as well as a longing for my friends and loved ones, overcame my fears. I crossed the Lithuanian border with a Lithuanian passport that had no exit stamp. However, no one detained me at the airport, and with every step I took, I walked more and more boldly along the streets of independent Lithuania, looking for changes that I'd read about on the internet.

After spending only a few days in independent Lithuania, I was overcome with mixed feelings again. I'd read in the papers that the economy was growing rapidly, yet I didn't see any outward change. I met a lot of people who were firmly convinced that, "it was better under Russian rule." How so? Then why were people throwing themselves at tank tracks, why were they baring their unarmed chests in front of gun barrels if "it was better under Russian rule?" And how is it worse now? People started turning up who were well-versed in business matters, and these became wealthy. For others, especially retirees, life became very difficult. The breakup of society is an unavoidable byproduct of a free market. Now I've drifted off to economic talk. Let's get back to independence.

What had I never seen? I had never seen the tricolor flag waving freely in Gediminas Tower. I'd never held Lithuanian currency in my hands. All the Octobrians, Young Pioneers and Youth Communist League (Komsomol) were gone. Russian troops had disappeared from city streets. Stores were well-stocked with various groceries, not just pig's heads and hoofs which I'd been accustomed to since childhood. Naturally, technology hadn't stood still, either: I could use a credit card in most places, if not everywhere, and every other person I passed had a cell phone. And there were other changes I don't even remember.

And so, even ten years ago, independent Lithuania was full of changes.

Lithuania in the European Union

After staying for a few weeks, I returned to the U. S. Once again, the years passed. Let's admit it – time passes much faster than we'd like it to. During that time, Lithuania became a member of the United Nations in 1991, and in 1994 was granted associate membership status by the European Union Parliamentary Assembly. All of us felt much safer and more at ease. Moreover, the Soviet Union had totally disintegrated. Lithuanians in Europe became known not for just being hard-drinking tourists, but as full-fledged members. So much so that Lithuania, small as it may be, is being looked upon favorably by the rest of Europe. Now, Americans are more interested in Lithuanian sensations such as 2003 weightlifting champion Vidas Blekaitis or our basketball players, one of whom – Linas Kleiza – is a member of our own Denver Nuggets. Although we have plenty to be proud of even without our athletes, a small Baltic amber jewel such as Lithuania won't change American customs or traditions. I don't offer too many of my friends a sampling of a cepelinas or Lithuanian beer. Still, Lithuanian beer has earned laurels among beer brewers! Let's admit that it is a pleasure to see the Lithuanian flag along with our athletes at Olympic and other sporting events.

How Lithuania's independence changed our community

And so, Lithuania's independence brought about changes not only in Lithuania, but in communities in the U. S. as well. The fact that it was now possible to go to Lithuania without being persecuted, as opposed to Soviet times, motivated many American-born Lithuanians to visit their parent's or ancestor's homeland. As a result the distance to Lithuania "diminished" at once. And third-generation Lithuanians are more willing to send their children to Lithuania to stay with their grandparents than to Camp Dainava in Michigan. Lithuanians have settled in Colorado in sufficient numbers so that they have organized into self-sustaining groups fulfilling their needs to preserve their language and traditions. Life doesn't stand still. Everything changes.

I want to extend my greetings to everyone on this Independence Celebration and urge everyone not to forget their parents, friends and ancestors whose efforts did not go for naught. Long live free Lithuania!

–Romualdas Zableckas

Photo Gallery

Photos from the Independence Celebration

LIETUVIAIS ESAME MES GIMĘ – LIETUVIAIS NORIME IR BŪTI!

2200 Garland Street
Lakewood, CO 80215

FIRST CLASS